

«Αγαπητέ κύριε Στρίντμπεργκ...»

Θεατρική ομάδα
«Σόλο για τρεις»
Έρευνα/Ελευθέρα
απόδοση/Σκηνοθεσία:
Μαρία Μανναρίδου-
Καρσερά
Σκηνικά:
Κωνσταντίνος
Κουννής
Κοστούμια: Μαρίνα
Νικολαΐδου
Κίνηση: Έλενα
Αντωνίου
Μουσική επιμέλεια:
Γιώργος Κοηλιάς
Φωτισμός: Καρολίνα
Σπύρου
Παίζουν: Πέτρος
Γωρκάτζης, Ηλιάνα
Κάκκουρα, Χριστίνα
Χριστόφια

Νόνα Μολέσκι

nona.moleski
@philelefttheros.com

Δεν θυμάμαι η αίθουσα «Μελίνα Μερκούρη» να έχει χρησιμοποιηθεί ολόκληρη για κάποια θεατρική παραγωγή. Συνήθως εκείνο το πρόχειρο παραπέτασμα που μοιράζει τον χώρο σε σκηνή και παρασκήνια καταφέρει να μετατρέψει τις παραστάσεις σε... παρουσιάσεις. Η Μαρία Μανναρίδου-Καρσερά χρειάστηκε όλο τον χώρο για να ανεβάσει μια παράσταση-εργασία βασισμένη στη «Δεσποινίδα Τζούλια» του Αυγούστου Στρίντμπεργκ και αυτό είναι από μόνο του άξιο να συζητηθεί. Το έργο του Στρίντμπεργκ διαδραματίζεται στην κουζίνα ενός αριστοκρατικού αρχοντικού. Ναι μεν οι αναφορές στη γιορτή που ακούγεται από τα ανοιχτά παράθυρα και οι αποσύρσεις κάποιων από τους τρεις ήρωες στα ενδότερα προεκτείνουν τον ορατό σκηνικό χώρο μέχρι τον μεγαλύτερο νοητό, όμως το περιορισμένο εσωτερικό περιβάλλον της δράσης είναι σημαίνον, καθώς λειτουργεί ως πυκνωτής των εντός τριγώνου σχέσεων, ως ενισχυτής των μεταξύ τους εντάσεων. Η επιλογή του συγκεκριμένου εσωτερικού χώρου από τον συγγραφέα είναι συνειδητή, η κουζίνα μεν του αρχοντικού δε αποτελεί μια συννοσηρή ζώνη μεταξύ των δύο κόσμων, εκείνων των ταπεινών υπηρετών και του άλλου, των καθαρών αρχόντων. Η δεσποινίδα Τζούλια πραγματοποιεί κοσμική κάθοδο από ψηλά προς την κουζίνα, ο Ζακ ονειρεύεται να απεγκλωβιστεί και ν' ανεβεί, και η Κριστίν είναι προορισμένη να ανήκει εκεί.

Η Μαρία Μανναρίδου-Καρσερά και ο σκηνογράφος Κωνσταντίνος Κουννής ρίχνουν τους τοίχους και εγκαθιστούν την ξέφραγη πια κομψή κουζίνα στη μέση ενός σουρεαλιστικού δάσους. Χωρίς καμιά πρόθεση παραστατικότητας, ο σκηνογράφος χαράζει το οπτικό πεδίο με διαγώνιους κορμούς

δέντρων από γκριζες πλαστικές σωλήνες. Ο άδειος ευρύς χώρος απαιτεί από μόνος του να «κατοικηθεί» και μια υποστηρικτική υποκριτική ομάδα τον γεμίζει, χρησιμοποιώντας τη φόρμα της διαδήλωσης, με περιεχόμενο την κοινωνική επιθετικότητα, την ερωτική ελευθερία, την πρόκληση προς το κατεστημένο. Από τη μια, λοιπόν, το άνοιγμα του κλειστού εσωτερικού χώρου και από την άλλη το άνοιγμα του κλειστού τριγώνου με την εισβολή του «πλήθους», σπάνε την εσωστρέφεια του έργου και βγάζουν «τα μέσα έξω». Εκλαμβάνω τον Στρίντμπεργκ ως εσωστρεφή συγγραφέα, ο οποίος μετουσιώνει τον κοινωνικό προβληματισμό και τις γοητευτικές για τον ίδιο επιστημονικές θεωρίες σε βαθύ νατουραλιστικό ψυχολογισμό. Ο έξω κόσμος στα έργα του υπάρχει μέσα από τον λόγο, τις σχέσεις, τον ψυχισμό των έγκλειστων ηρώων του. Δημιουργώντας μια εξωστρεφή παράσταση, η σκηνοθετίδα συνειδητά επιτρέπει στο κοινωνικό στοιχείο να υπερτερήσει του ερωτικού. Η Τζούλια (Χριστίνα Χριστόφια) εισβάλλει στη σκηνή ως μια από το πλήθος, ως επαναστάτρια,

ως πρόκληση προς αυτά που αντιπροσωπεύει ο αόρατος κόμης-πατέρας της. Ο Ζαν (Πέτρος Γωρκάτζης) μεταφέρεται στην εποχή μας ως ξένος μετανάστης γαι να τηρηθεί η απαιτούμενη κοινωνική απόσταση με την Τζούλια. Η Κριστίν(Ηλιάνα Κάκκουρα) μέσα στην παρουσιαζόμενη διασκευή γίνεται ο θηλυκός Ζαν που χρησιμοποιεί τη σχέση της με τον κόμη για να ξεφύγει από την κοινωνική της ταπεινότητα.

Το ψυχολογικό περιεχόμενο των ρόλων έχει αλλάξει, οι θανάσιμες λαβές των στριντμπεργκικών σχέσεων έχουν χαλαρώσει, ενώ οι συγκρούσεις παραμένουν πολύ έντονες. Αυτό δεν μπορεί να μην καθορίσει το υποκριτικό ύφος των ηθοποιών. Η επιθετικότητα

κυριαρχεί ως υποκριτικό μοτίβο. Ο ερωτισμός βγήκε από το βάθος στην επιφάνεια. Η απόδοση των ηθοποιών πρέπει να κρίνεται πάντα σε σχέση με τα σκηνοθετικά ζητούμενα και δεν υπάρχει αμφιβολία ότι οι τρεις ηθοποιοί κάνουν ακριβώς αυτό που τους έχει ζητηθεί.

Η παράσταση έχει ενιαία αισθητική. Η σύμπνοια της δημιουργικής ομάδας είναι φανερή, η εμπιστοσύνη ολωνών στην προτεινόμενη από τη σκηνοθετίδα κατεύθυνση επίσης. Ο τίτλος της θεατρικής αυτής εργασίας «Αγαπητέ κύριε Στρίντμπεργκ...» έχει τη μορφή της προσφώνησης ενός συνομιλητή στο πλαίσιο ενός ευγενικού διαλόγου. Προσωπικά πιστεύω ότι η σκηνοθεσία έχει περισσότερο ενδιαφέρον ως καλλιτεχνική και ιδεολογική δήλωση σ' ένα διάλογο με τα κλασικά θεατρικά έργα παρά η διασκευαστική επέμβαση στο κείμενο. Όπως και να είναι, αυτό που μετράει σε οποιονδήποτε διάλογο είναι η ισοτιμία των διαλογιζόμενων φωνών, η φωνή του καλλιτέχνη της νεότερης εποχής να μην καλύπτει τον λόγο τον αρχικό.